

"В Гощі починався мій творчий шлях..."

Тоді 25-річному Євгену в столиці казали, що на Рівненщині під кожним кущем може ховатись бандерівець з гвинтівкою. Але молодий терапевт не тільки лікував хворих у ЦРЛ. Він обходив майже весь район, побував у багатьох селах: Тучині і Вільгорі, Курозванях і Бугрині та інших і збирав на полях, на луках лікарські рослини, зустрічав і спілкувався з цікавими, щирими людьми, вчився використовувати трави в лікуванні недуг. А ще — записував від старих сільчан самотні народні пісні, і згодом сам почав писати та публікувати в районній газеті оповідання. В тодішньому керівництві лікарнею і в районній комуністичній владі до творчих пошуків Євгена Товстухи в лікарській справі та особливо в літературних спробах ставилися з недовірою. Це відчували на собі як сам лікар, так і тодішній редактор газети Є.Плахов, з яким нині Євген Степанович зустрівся, як зі старим другом.

— В Гощі починався мій творчий шлях, — згадує він з хвилюванням. — Гоща дала мені гігантський заряд на подальше життя, адже тут набагато краще, ніж у Східній Україні, зокрема, на моїй рідній Чернігівщині, збереглися народні традиції, наш національний дух. А багата навколишня природа мала цілющі рослини. Ними здавна, впродовж століть, люди лікували різні хвороби. Тепер, нарешті, приходить розуміння того, що фітотерапія — це універсальна галузь медицини, до якої повертається

Чотири десятиліття успішної лікарської практики, численні книги, документальні фільми, теле- та радіопередачі видатного фітотерапевта Є.С.Товстухи повертають українській народній медицині та фітотерапії світовий престиж глибокої науки і високої культури тисячоліть. Академік Української міжнародної академії оригінальних ідей, член Національної спілки письменників Євген Товстуха побував нещодавно в Гощі, де зустрівся з друзями і колегами-медиками в актовому залі місцевої ЦРЛ, згадав перші кроки свого творчого шляху, коли на початку 60-х років приїхав після закінчення Київського медінституту працювати лікарем в наше селище.

весь світ і якій належить особливе і велике майбутнє.

А тоді, чотири десятиліття тому, неприйняття, недовіра до нового лікарського напряму, ініційованого Євгеном Степановичем, змусили його шукати нового місця роботи. Він переїхав у Чернігівську область, а згодом — на Київщину, в містечко Яготин. Там продовжував збирати різні цілющі трави, лікувати ними людей. І знову відчув неприхований тиск та невдоволення компартійних чиновників, один з яких кричав йому: «Ваше лікування травами — знахарство і відсталість. Ви соромите звання радянського лікаря!» Були на цю тему і неодноразові бесіди зі співробітниками КДБ, і таємничий підпал господарчого приміщення з травами, що там сушилися, і смішні звинувачення у вирощуванні «націоналістичних» рослин.

Проте до Є.Товстухи приходили хворі, і він ус-

пішно лікував їх травами, одночасно писав книги з фітотерапії, художні твори. І якщо перші в радянські часи друкувати не дозволяли, то літературний доробок ставав все вагомішим. В 1964 році вийшла перша збірка оповідань «Гомін сердець», у 80-ті роки — ще одна, «Як пізнати дружину», біографічні твори про видатних українських композиторів «Кирило Стеценко», «Микола Лисенко».

Зрештою після довгих клопотів та досліджень в 1990 році під егідою науково-дослідного інституту фармакології і токсикології АМН УРСР вперше у світовій практиці офіційно був створений Є.С.Товстухою фітоцентр в Яготині — амбулаторна установа для надання лікувальної та профілактичної допомоги засобами фітотерапії. В унікальну лікарську установу звертаються не тільки жителі нашої держави, а й інших країн. Євген Степанович згадує, як приїжджа-

ли німці і на його зауваження про високу якість німецьких ліків відповіли, що для збереження власного здоров'я вони використовують природні лікувальні засоби. Нещодавно розпитував про нинішню економічну ситуацію в Україні по телефону і поважний пацієнт з Греції.

А справжнє визнання подвижницької діяльності лікаря, вченого, письменника прийшло в роки незалежності України. Саме в цей час опубліковані його десять фундаментальних праць з української народної медицини і фітотерапії. Є.С.Товстуха удостоєний премії імені В.Винниченка за благодійницьку діяльність, ордена «За заслуги» III ступеня, його біографія включена до серії «Життя славетних» видання Американського біографічного інституту. Про це, зокрема, засвідчує 3-є ювілейне видання книги Є.Товстухи «Фітотерапія», де найбільш повно освітлено багаторічний досвід його лікарської діяльності. Нині він працює над новими творами — романом «Проти гори» та етнографічним календарем українця. Євген Степанович подарував гощанським друзям, колегам, редакції нашої газети чимало своїх книг. Серед них поетичні збірки останнього часу «Краплина вічності», «Вона», «Находить осінь».

Видатного лікаря і письменника тепло привітали на зустрічі голова райради П.П.Зубкевич, а також ветерани-журналісти, які подарували гостю літературно-мистецький альманах «Гостинець». Всі учасники зустрічі сфотографувались на пам'ять (на знімку Є. С. Товстуха в центрі, у капелюсі).

Анатолій КАРДАШ.
Фото автора.

